

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Białymstoku**

Białystok, dnia 22 października 2010 r.

**Pan
Jarosław Zygmunt Dworzański
Marszałek Województwa Podlaskiego**

LBI-4101-13-01/2010
P/10/002

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku przeprowadziła w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podlaskiego („Urządzie”) kontrolę procesu wyboru oraz realizacji indywidualnych projektów kluczowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2007-2013 („RPO”).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokole kontroli podpisanym 30 września 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, ocenia działania Urzędu, pełniącego rolę Instytucji Zarządzającej RPO („IZ”), w zakresie naboru oraz realizacji indywidualnych projektów kluczowych w ramach tego Programu. Podstawą pozytywnej oceny była prawidłowa realizacja zadań IZ w zakresie zawierania umów dotyczących przygotowania projektów indywidualnych („pre-umów”) i umów o dofinansowanie, oceny wniosków o dofinansowanie projektów i monitorowania stanu ich przygotowania. Stwierdzone nieprawidłowości polegały na:

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

- naruszeniu przy wyborze projektów kluczowych zasady przejrzystości oceny, określonej w art. 26 ust. 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju²,
 - niedokonaniu oceny projektów przewidzianych do ujęcia w Indykatywnym Wykazie Indywidualnych Projektów Kluczowych („IWIPK”) pod względem kryteriów strategicznych (brak „śladu rewizyjnego”) oraz niepoddanie 18 projektów (z 26 ujętych w IWIPK) konsultacjom społecznym,
 - nierzetelnym sporządzeniu ośmiu miesięcznych raportów o stanie przygotowania do realizacji indywidualnych projektów kluczowych, przekazywanych do Instytucji Koordynującej Regionalne Programy Operacyjne („IK”).
1. Stosownie do zaleceń Ministerstwa Rozwoju Regionalnego³ IZ ogłosiła (1 czerwca 2006 r.) nabór zgłoszeń do Planu Inwestycyjnego RPO. Nie prowadzono ewidencji wpływu projektów, a z wyliczonych na potrzeby niniejszej kontroli 350 z nich, Zarząd Województwa uchwałą z 1 kwietnia 2008 r. wybrał 26 o łącznej orientacyjnej wartości 392,68 mln euro, które zostały ujęte na IWIPK. Wyboru i oceny projektów kluczowych dokonano (od kwietnia do grudnia 2007 roku):
- a) z naruszeniem art. 26 ust. 2 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju stanowiącego, że IZ powinna zapewnić przejrzystość reguł stosowanych przy ocenie projektów:
 - w maju 2007 roku osoba pełniącą funkcję organów Samorządu Województwa⁴ dokonała wyboru 31 projektów bez podania uzasadnienia dla ich wyboru i powodów odrzucenia pozostałych zgłoszeń (15 z tych projektów zostało pozytywnie ocenionych przez Komisję Wstępną Oceny Projektów Kluczowych⁵ i ujętych w IWIPK),
 - od września do listopada 2007 roku ówczesny Zarząd Województwa dokonał wyboru 11 projektów podając uzasadnienie wyboru tylko dwóch z nich (wszystkie projekty zostały pozytywnie zaopiniowane przez Komisję i ujęte w IWIPK);
 - b) wbrew Procedurze wyboru Indykatywnego Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2007-2013 („Procedura”) zatwierdzonej 4 kwietnia 2007 r.:

² Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712 ze zm.

³ pismo nr PR.I.0723/27/2006 z 10 maja 2006 r. z wytycznymi Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie przygotowania planów inwestycyjnych w ramach RPO

⁴ wyznaczona 21 lutego 2007 r. przez Prezesa Rady Ministrów w związku z niewybraniem przez Sejmik Województwa nowego Zarządu Województwa i pełniąca tę funkcję od 22 lutego do 29 maja 2007 r.

⁵ złożonej z przedstawicieli IZ, Wojewody Podlaskiego i środowiska akademickiego

- osoba pełniąca funkcję organów Samorządu Województwa i ówczesny Zarząd Województwa nie dokonali oceny otrzymanych zgłoszeń pod kątem kryteriów strategicznych⁶, wymaganej w pkt. II.2 Procedury,
- 18 z 26 projektów ujętych w IWIPK nie zostało poddanych konsultacjom społecznym przewidzianym w pkt. II.8 Procedury (konsultacjom nie poddano projektów pozytywnie zaopiniowanych przez Zarząd Województwa od września do listopada 2007 roku).

Do 30 czerwca 2010 r. Zarząd Województwa sześciokrotnie dokonywał zmian w IWIPK (liczba projektów zmniejszyła się z 26 do 23). Z powodu rezygnacji beneficjentów lub opóźnień w przygotowaniu projektów, z IWIPK usunięto cztery projekty⁷, projekt dotyczący budowy hali widowiskowo-sportowej w Białymstoku umieszczono na liście rezerwowej, a dwa projekty⁸ podzielono na cztery mniejsze ze względu na możliwość przyspieszenia rozpoczęcia ich realizacji.

2. IZ prawidłowo wywiązała się z obowiązku zawierania umów dotyczących przygotowania projektów indywidualnych. Do 30 czerwca 2010 r. terminowo⁹ podpisano z beneficjentami 15 pre-umów i podjęto 11 uchwał w sprawie przygotowania projektów do realizacji przez Samorząd Województwa. Pre-umowy i uchwały zawierały elementy wymagane wytycznymi MRR¹⁰, w tym m. in. termin złożenia przez beneficjenta wniosku o dofinansowanie projektu.
3. Legalnie i rzetelnie IZ monitorowała stan przygotowania 13 (analizowanych pod tym kątem przez NIK) projektów ujętych na IWIPK. Na bieżąco gromadzono i analizowano informacje otrzymywane od beneficjentów oraz udzielano beneficjentom wsparcia merytorycznego w przygotowaniu projektów, poprzez organizowanie szkoleń i bieżące udzielanie wyjaśnień. W przypadku dwóch projektów pracownicy IZ skorzystali z prawa uczestnictwa w pracach komisji przetargowych w charakterze obserwatorów.
4. IZ przekazywała IK w ośmiu z 12 miesięcznych raportów za okres od czerwca 2009 r. do maja 2010 r., nierzetelne dane o stanie przygotowania projektów indywidualnych

⁶ stopień realizacji celów i założeń Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2020 roku; stopień realizacji celów i założeń wojewódzkich i krajowych Programów branżowych; efektywność wykorzystania alokacji; ponadregionalny charakter projektu

⁷ projekty: „Doposażenie obiektów infrastruktury badawczo-edukacyjnej Politechniki Białostockiej”, „Budowa dróg dojazdowych do podlaskiego lotniska regionalnego na Krywlanach”, „Stworzenie dostępności do terenów inwestycyjnych poprzez budowę ulicy Węglowej wraz z infrastrukturą techniczną”, „Wdrażanie elektronicznych usług dla ludności województwa podlaskiego - część II”

⁸ projekty: „Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 671 ...” i „Wdrażanie elektronicznych usług dla ludności ”

⁹ do 6 miesięcy od umieszczenia projektu na IWIPK

¹⁰ wytyczne w zakresie jednolitego systemu zarządzania i monitoringu projektów indywidualnych, zgodnych z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju

do realizacji (nie miało to wpływu na stopień wykorzystania środków z RPO).
Między innymi:

- w każdym z siedmiu raportów (za miesiące listopad 2009 - maj 2010 roku) o 336,62 mln zł zaniżono wartość projektów kluczowych ujętych w IWIPK i o 119,16 mln zł wysokość dofinansowania z EFRR,
 - w raporcie za grudzień 2009 roku o 30,99 mln zł zaniżono szacunkową wartość projektów i o 26,26 mln zł kwotę dofinansowania z EFRR wynikającą z pre-umów zawartych od momentu opublikowania IWIPK, a w każdym z pięciu raportów (za styczeń - maj 2010 roku) o 4,9 mln zł szacunkową kwotę dofinansowania z EFRR.
5. IZ przestrzegała procedur przy ocenie formalnej i merytorycznej wniosków o dofinansowanie projektów kluczowych. Z 18 wniosków otrzymanych do 30 czerwca 2010 r. wszystkie poddano pozytywnej ocenie formalnej, a 16 także merytorycznej. Ze względu na niespełnienie kryteriów „dopuszczających” (m. in. niewłaściwie przygotowana analiza ekonomiczna i finansowa projektu) jeden wniosek został oceniony negatywnie, a ocena innego nie została zakończona. We wszystkich przypadkach ocena wniosków została przeprowadzona z zachowaniem zasady „dwóch par oczu” i rzetelnie udokumentowana. Ocenę formalną przeprowadzono z zachowaniem terminów określonych w Instrukcji Wykonawczej IZ, zaś w trzech sprawach¹¹ termin na dokonanie oceny merytorycznej został przedłużony od 10 dni do czterech miesięcy, o czym - zgodnie z Instrukcją Wykonawczą IZ - informacje zamieszczono na stronie internetowej Urzędu.
6. Na realizację projektów ujętych w IWIPK, do 30 czerwca 2010 r. IZ zakontraktowała 41,1% (394,49 mln zł z 960,66 mln zł) środków z EFRR przewidzianych w tym wykazie¹², przy 39,1% alokacji z EFRR zarezerwowanej umowami w ramach RPO (1.033,81 mln zł z 2.646,82 mln zł)¹³. Do końca czerwca 2010 r. zawarto z beneficjentami 11 umów i podjęto cztery uchwały o dofinansowaniu projektów realizowanych przez Samorząd Województwa. Spośród ośmiu pozostałych projektów ujętych na IWIPK, jeden nie przeszedł oceny merytorycznej, dwa były w trakcie oceny, a termin złożenia

¹¹ projekty Miasta Suwałk „Miejskie Centrum Usług Publicznych, Kultury i Sportu – sala koncertowo-teatralna w Suwałkach”, Miasta Augustowa i Gminy Płaska „Rozbudowa infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej w strefie Kanału Augustowskiego” oraz Miasta Białegostoku „Stadion piłkarski w regionie północno-wschodniej Polski wraz z zapleczem treningowym”

¹² w związku z zawarciem umowy na dofinansowanie budowy stadionu w Białymstoku, na koniec lipca 2010 r. poziom zakontraktowania wzrósł do 501.490,31 tys. zł (52,2% dofinansowania określonego w IWIPK).

¹³ wg kursu euro z dnia 29 czerwca 2010 r.: 1 euro = 4,1603 PLN

wniosek o dofinansowanie trzech nie upłynął. Pozostałe dwa projekty¹⁴ Samorządu Województwa o szacunkowej wartości 129,90 mln zł i kwocie dofinansowania 110,42 mln zł (11,5% dofinansowania przewidzianego w IWIPK) były o 17 miesięcy opóźnione w stosunku do terminu określonego w uchwale Zarządu Województwa, ze względu na:

- nieustalenie przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji podziału kompetencji, zadań i funkcjonalności pomiędzy platformą administracyjną e-PUAP2 a platformą samorządową,
- nieokreślenie przez Ministerstwo Zdrowia elementów składowych systemu e-Zdrowie.

7. W ocenie NIK, do 30 czerwca 2010 r. poziom wykorzystania środków przewidzianych na realizację projektów ujętych w IWIPK był relatywnie niski. W okresie tym IZ pozytywnie rozpatrzyła 67 wniosków o płatność otrzymanych od beneficjentów realizujących 12 projektów kluczowych i wypłaciła z EFRR 126,99 mln zł, tj. 13,2% kwoty dofinansowania określonej w IWIPK (stopień wykorzystania alokacji dostępnej w RPO wynosił na 30 czerwca 2010 r. 16,9%).

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) dokonywanie przy wyborze projektów przewidzianych do ujęcia w IWIPK oceny pod względem kryteriów strategicznych oraz poddawanie wyłonionych projektów konsultacjom społecznym,
- 2) rzetelne sporządzanie miesięcznych raportów z monitorowania stanu przygotowania projektów indywidualnych.

* * *

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Marszałka, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Marszałkowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku

¹⁴ „Wdrażanie elektronicznych usług dla ludności województwa podlaskiego, część II- administracja samorządowa” oraz „Podlaski system informacyjny e-Zdrowie”, w przypadku których termin złożenia wniosków o dofinansowanie upłynął w maju 2009 r.

umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

p.o. DYREKTORA DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli
w Białymstoku
Barbara Chilińska